

2. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 року № 5207-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 32. – Ст. 412.
3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 року № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
4. Кагановська Т.С. Кадрове забезпечення державного управління в Україні: монографія / Т.С. Кагановська. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. – 232 с.
5. Ківалов С. В. Державна служба в Україні : підручник / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла. – Одеса : «Юридична література», 2003. – 368 с.
6. О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины (относительно гармонизации законодательства в сфере предотвращения и противодействия дискриминации с правом Европейского Союза): Проект Закона Украины, который был зарегистрирован в Верховной Раде 20.11.2015 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=3501&skl=9
7. Романюк Л. В. Проблемы реализации принципа равенства доступа к государственной службе / Л. В. Романюк // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 27 (66). – № 1. – С. 119-123.

УДК 342.726-053.2(477)

ВИЗНАЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ

Навроцький О. О.,

аспірант юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Анотація: у статті на основі аналізу широкого та вузького підходів визначення публічного адміністрування, що існує у сучасній науці адміністративного права, запропоновано авторське визначення публічного адміністрування прав дитини в Україні. Проаналізовано різні погляди вчених стосовно суміжних категорій публічного адміністрування, а саме державного управління (у широкому та вузькому значенні) та публічного управління (у широкому та вузькому значенні). Наведено аргументацію стосовно перспективності нормативного закріплення доктринальної категорії публічного адміністрування в Україні, що є запозиченою з права іноземних держав.

Ключові слова: права дитини, адміністративна реформа, публічне адміністрування, державне управління, публічне управління, публічна адміністрація, соціальне адміністрування, виконавчо-розпорядча діяльність, адміністрування, Томас Вудро Вільсон, захист прав дитини.

Аннотация: в статье на основе анализа широкого и узкого подходов определения публичного администрирования, которые существуют в современной науке административного права, предложено авторское определение публичного администрирования прав ребенка в Украине. Проанализированы различные взгляды ученых относительно смежных категорий публичного администрирования, а именно государственного управления (в широком и узком смысле) и публичного управления (в широком и узком смысле). Представлена аргументация относительно перспективности нормативного закрепления доктринальной категории публичного администрирования в Украине, которая является заимствованной из права иностранных государств.

Ключевые слова: права ребёнка, административная реформа, публичное администрирование, государственное управление, публичное управление, публичная администрация, социальное администрирование, исполнительно-распорядительная деятельность, администрирование, Томас Вудро Вильсон, защита прав ребенка.

Annotation: in the article on the basis of an analysis of the broad and narrow approaches to the definition of public administration that exist in modern science of administrative law, an author's definition of public administration of child rights in Ukraine was proposed. Different views of scientists regarding related categories of public administration, namely public administration (in a broad and narrow sense) and public administration (in a broad and narrow sense) are analyzed. The argument is given regarding the prospects of normative consolidation of the doctrinal category of public administration in Ukraine, which is borrowed from the law of foreign states.

Key words: child rights, administrative reform, public administration, public administration, public administration, public administration, social administration, executive management, administration, Thomas Woodrow Wilson, child rights protection.

Наукові пошуки стосовно визначення публічного адміністрування прав дитини в Україні є новим та своєчасним дослідженням, урахувавши проведення в Україні адміністративної реформи та трансформації інституційного механізму щодо забезпечення прав дитини, а також поступове уведення до науки адміністративного права нової категорії, що запозичена з права іноземних держав – «публічного адміністрування». На наш погляд визначенню публічного адміністрування прав дитини передусє загальне термінологічне окреслення публічного адміністрування, його особливостей та характерних рис, на основі яких цілком логічним є визначення публічного адміністрування прав дитини в Україні. Подальше освоєння запропонованого предмету дослідження вимагає визначення змісту та особливостей публічного адміністрування, його співвідношення із державним управлінням, публічним управлінням та публічною адміністрацією, специфіки його прояву у забезпеченні прав дитини в Україні.

Це пов'язано із тим, що до першочергових завдань науковців, що займаються питаннями забезпечення прав дитини в Україні, належить на основі ретельного аналізу вже існуючих поглядів вчених надати власне бачення з приводу означеної проблематики та запропонувати шляхи удосконалення термінологічного та понятійного апарату,

на підставі якого буде розроблено напрями діяльності та запроваджено механізм такої діяльності органів (суб'єктів) публічного адміністрування та їх посадових осіб у сфері забезпечення прав дитини.

У навчальній літературі, що присвячена адміністративному праву прийнято вважати, що під адмініструванням взагалі розуміється цілеспрямована сукупність дій, які забезпечують узгодженість та координацію спільних робіт з метою досягнення суспільно важливих цілей та вирішення завдань. Таке адміністрування може бути біологічним (використання об'єктивних законів природи з метою адміністрування біологічних процесів), технічним (створення людьми машин, механізмів, адміністрування їх з метою поліпшення умов праці) та соціальним, що являє діяльність людей, їх об'єднань, адміністрування людей, суспільства в цілому, яке поділяється на таке, що здійснюється органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян та державним [1]. Наведене визначення «адміністрування» передбачає реалізацію певних дій, при цьому слід звернути увагу на те, що зазначається про *сукупність* (курсив – авт.) дій, а не про *систему* (курсив – авт.) дій, що характеризує такі дії непослідовністю, неузгодженістю та різномірністю. Крім того, не визначено суб'єкта, який такі дії реалізує, або має реалізувати. Слід позначити, що при виокремленні різних видів адміністрування, тільки у соціальному адмініструванні згадується про суб'єкта, який його здійснює. Тільки у соціальному адмініструванні визначається, що таким суб'єктом є люди, їх об'єднання. Але все одно не позначається на кого розповсюджується адміністрування, що позбавляє його у цьому випадку рис публічності. А «публічність», як відомо, означає відкритість, гласність, транспарентність, що повинно, у першу чергу, відобразитися у ході функціонування зазначеного явища.

Уведення терміну «публічне адміністрування» пов'язано із такою політичною фігурою як Томас Вудро Вільсон – істориком, політологом, 28-им Президентом США (1913-1921 р.р.), що уперше ввів поняття «публічне управління» (public governance) і «публічна адміністрація» (public administration) [2] у 1887 році в есе під назвою «Вивчення адміністрації» («The Study of Administration»). Таким чином термін «публічне адміністрування» увійшов до нашої правової доктрини та юридичної науки з права іноземних держав. До речі, його нормативне закріплення, до цих пір, так і не впроваджено парламентарями до законодавчого поля. У порівнянні з цим, зауважимо, що термін «державне управління» потрапив до вітчизняної доктрини та юридичної науки приблизно 1997 році та не був запозичений з досвіду іноземних держав. О.М. Ямстремська та Л.О. Мажник відмічають, що «на сьогодні публічне адміністрування в Україні перебуває на етапі активного становлення та розвитку, що пов'язано із соціально-політичним становищем у країні, зміною законодавчих нормативно-правових актів» [3, с. 6]. Ми також дотримуємося точки зору стосовно того, що в Україні публічне адміністрування тільки починає зароджуватися, та ще не однозначним є уявлення щодо цього поняття серед науковців-адміністративістів та практиків, які здійснюють свою діяльність у сфері публічного адміністрування. Слід означити також й те, що доки на законодавчому рівні не буде налагоджено та закріплено понятійний апарат та механізм здійснення публічного адміністрування, науковці та ті, особи, що безпосередньо беруть участь у його здійсненні, будуть спостерігати певні прогалини та неузгодженість такого явища як публічне адміністрування. Це стосується й будь-якого іншого явища, яке запозичене від іноземних країн та проходить шлях гармонізації, уніфікації та пристосування до вітчизняної правової системи.

На підтвердження зазначеного нами твердження про поступове входження запозиченого терміну «публічне адміністрування» до вітчизняної правової системи, яке ще не знайшло своєї регламентації у законодавчому полі Української держави, слід навести також аргументацію О.В. Золотоноши, який пише про те, що «сьогодні, у часи значних суспільних перетворень, намагання органів державної влади запровадити європейські стандарти, у функціонуванні органів державної влади здійснюються кардинальні зміни, на глобальному рівні переосмислюється їх діяльність. Сучасна побудова органів публічного адміністрування нині не відповідає сучасним вимогам суспільства. Усі ці чинники спонукають органи влади до впровадження дієвої системи публічного адміністрування, основною метою якого має стати забезпечення покращення якості життя громадян та процвітання країни в цілому» [4, с. 13]. Про невідповідність сучасним вимогам побудови органів публічного адміністрування вчений дійшов висновку у 2016 році у дисертаційному дослідженні «Організаційно-правові засади публічного адміністрування у сфері економіки на місцевому рівні». Повністю погоджуючись з цим, можемо констатувати, що на цей час ніяких змін не відбулося стосовно унормування організації та функціонування публічного адміністрування ні в сфері економіки, ні у сфері забезпечення прав людини, ні у будь-якій іншій сфері державного чи суспільного життя.

Вченими-адміністративістами публічне адміністрування відноситься до різновидів соціального адміністрування, яке умовно поділяється на державне та самоврядне та, як і будь-яке інше явище, для всебічної та детальної характеристики, розглядається у широкому та вузькому розумінні. У першому випадку публічне адміністрування є сукупністю усіх видів діяльності усіх органів держави та органів місцевого самоврядування, тобто означає фактично усі форми реалізації державної та самоврядної влади в цілому. Звісно усі форми реалізації державної влади передбачають також і їх розповсюдження на усі сфери державного та суспільного життя [1]. Також у широкому сенсі під публічним адмініструванням розуміють всю систему адміністративних інститутів із ієрархією влади, за допомогою якої відповідальність за виконання державних рішень спускається зверху донизу. Тобто публічне адміністрування – це скоординовані групові дії з питань державних справ, які: пов'язані із трьома гілками влади (законодавчою, виконавчою і судовою); мають важливе значення у формуванні державної політики; є частиною політичного процесу; значно відрізняються від адміністрування у приватному секторі; пов'язані із багаточисельними приватними групами та індивідами, які працюють у різних компаніях та громадах [5, с. 4]. Звернемо увагу на те, що державне управління в широкому розумінні – це сукупність усіх видів діяльності держави, що реалізується у функціонуванні органів усіх гілок влади і спрямована на регулювання суспільних відносин. Воно охоплює діяльність: а) органів виконавчої влади (здійснення виконавчо-розпорядчої діяльності, спрямованої на втілення в життя приписів норм законів); б) органів законодавчої та судової влади (здійснення законотворчої діяльності та здійснення правосуддя); в) інших державних органів, які не належать до певних гілок влади – прокуратури, Центральної виборчої комісії, Національного банку тощо; г) недержавних органів (органів місцевого

самоврядування, громадських організацій) у ході реалізації ними делегованих державою повноважень. Свого найбільшого розвитку широке розуміння державного управління набуло в радянській період існування нашої держави, коли у практику втілювалась ідея, за якої ради були не тільки органами законодавчої (представницької) влади, а й органами, що безпосередньо здійснювали державне управління. У другому випадку (узькому значенні) публічне адміністрування – це сукупність видів діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, між якими певним чином розподілені різні види діяльності. Так, категорія публічне адміністрування у цьому випадку відображає відносно самостійний вид діяльності державних органів та органів самоврядування, що здійснює певна частина відповідних суб'єктів [1]. Також у вузькому розумінні публічне адміністрування пов'язано із виконавчою гілкою влади і розглядається як: професійна діяльність державних службовців, яка включає всі види діяльності, спрямовані на реалізацію рішень уряду; вивчення, розробку та впровадження напрямів урядової політики [5]. Існує також й думка про те, що публічне адміністрування являє собою вертикально підпорядковану організацію виконання рішень уповноважених органів державної влади у сфері державної політики. Деякі вчені характеризують публічне адміністрування як чітке виконання вимог нормативно-правових актів, інших норм, прийнятих уповноваженими органами державної влади. Крім того, існує думка, що публічне адміністрування полягає в чіткому виконанні правових вимог усіх гілок влади задля здійснення державного регулювання [6]. У порівнянні зазначимо, що державне управління у вузькому розумінні – це виконавчо-розпорядча діяльність органів виконавчої влади, а також інших органів, у частині реалізації ними виконавчо-розпорядчих функцій. Поряд із органами виконавчої влади, для яких виконавчо-розпорядча діяльність є основною (саме тому вказані органи і є «серцевиною» державного управління у вузькому розумінні), державне управління у своїй частині реалізують також інші органи та посадові особи (Президент України, прокуратура, недержавні органи під час виконання делегованих повноважень тощо). Особливість щодо вказаної діяльності інших (не виконавчих) органів, яка дозволяє чітко відмежувати широке і вузьке розуміння державного права, полягає у тому, що лише та частина з усієї сукупності видів діяльності державних органів, що має виконавчо-розпорядчий характер, входить складовою у державне управління (в його вузькому розумінні). Причому така діяльність не є провідною для вказаних органів, вона має другорядний, допоміжний, внутрішньо організаційний характер. Слід зазначити, що в адміністративному праві саме вузьке розуміння державного управління є основним, тому що такий підхід дозволяє якісно аналізувати виконавчо-розпорядчу діяльність органів виконавчої влади (для яких державне управління є основним напрямом діяльності), а також внутрішньо організаційну діяльність у рамках функціонування інших державних органів [7, с. 18].

Так, слід зауважити, що зазвичай державне управління розглядається як діяльність держави (органів державної влади), спрямована на створення умов для якнайповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян, узгодження різних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [8 с. 157]; як практичний, організуючий і регулюючий вплив держави (через систему своїх структур) на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її упорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її владну силу [9, с. 33]; як процес здійснення авторитарного врядування через формування та реалізацію системи державних органів виконавчої влади на всіх рівнях адміністративно-територіального поділу країни, які застосовують сукупність способів, механізмів, методів владного впливу на суспільство [10, с. 21]. Таким чином, відзначасмо, що державне управління у будь-якому разі виходить від держави, а саме від державних органів влади, які здійснюють свою діяльність у межах компетенції, якою вони наділені законом.

Таким чином, слід зауважити, що зазвичай державне управління розглядається як діяльність держави (органів державної влади), спрямована на створення умов для якнайповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян, узгодження різних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [8 с. 157]; як практичний, організуючий і регулюючий вплив держави (через систему своїх структур) на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її упорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її владну силу [9, с. 33]; як процес здійснення авторитарного врядування через формування та реалізацію системи державних органів виконавчої влади на всіх рівнях адміністративно-територіального поділу країни, які застосовують сукупність способів, механізмів, методів владного впливу на суспільство [10, с. 21]. Таким чином, відзначасмо, що державне управління у будь-якому разі виходить від держави, а саме від державних органів влади, які здійснюють свою діяльність у межах компетенції, якою вони наділені законом.

Також у нашому дослідженні слід виокремити категорії «публічне адміністрування» та «публічне управління». Що стосується першого поняття, ми вже надали йому характеристику. Що стосується публічного управління, слід оговорити, що в науці також відсутній єдиний підхід щодо його визначення, тому ми можемо навести наукові підходи вчених, які полягають у тому, що публічне управління у загальному вигляді відображає інтегральний системний механізм, підсистемами і елементами якого виступають політичні програмні орієнтири і пріоритети, нормативне регулювання, процедури, фінансовані державою або органами місцевого самоврядування, централізовані і децентралізовані організаційно-управлінські структури та їх персонал, що відповідають за адміністрування діяльності у певній галузі суспільних відносин на національному, субнаціональному та місцевому рівнях [11, с. 8]. Також слід зазначити, що в іноземній науковій літературі зустрічається думка про те, що публічне управління - це управління організацією та напрямком людських і матеріальних ресурсів для досягнення бажаних цілей [12, с. 3]. На думку Н.Т. Аврамчикової, яка є автором фундаментальної праці «Государственное и муниципальное управление», «публічне управління - це вплив суб'єкта, що володіє публічною владою, на об'єкт з метою будь-яких суспільних інтересів. Вчена одразу робить обмовку про те, що бувають випадки, коли орган управління, а частіше за все – посадова особа, надаючи розпорядження, переслідує не суспільні, публічні, а власні корисні інтереси, це вже є правопорушенням, що виходить за межі публічного управління. Державне управління – це різновид публічного управління. Це суспільні відносини, що склалися у процесі впливу органів державної влади та їх та посадових осіб на свідомість, поведінку та діяльність населення, з метою, що поставлена цими ж органами державної влади та посадовими особами та яка (мета) у подальшому підлягає корективам урахування зворотні зв'язки населення з управліннями [13, с. 10]. На публічне управління істотний вплив завжди надавали, надають і будуть надавати питання і проблеми як світової, так і внутрішньої політики, суспільного життя. Публічне управління завжди здійснюється в контексті суспільних подій, що відбуваються в реальних соціально-економічних, політичних і культурних умовах, оскільки публічне управління не може бути ізолюваним від суспільства, будучи реалізованим частиною цього суспільства (персоналом публічної адміністрації - політичними посадовими особами, державними і муниципальними службовцями) і реалізованим в тісному сполученні з суспільством [11, с. 14-15]. Н.В. Філіпова зазначає, що публічне управління - це щось більше, ніж просто набір загальних інструментів управління, публічне

управління вивчає взаємодію між політичною системою, державним сектором, співвідношення муніципальних, державних та народних інтересів із залучення суспільства до механізму контролю всіх органів влади [14].

У 2013 році К.О. Колесникова здійснила огляд літературних джерел стосовно публічного адміністрування в Україні та слушно зазначила, що «за період розвитку України як незалежної країни теорія державного управління накопичила певний набір понять і термінів, які використовуються широким колом фахівців і громадян. Терміни «публічне управління (врядування)», «публічне адміністрування», «публічна адміністрація» з'явилися в управлінській науці порівняно нещодавно. Незважаючи на активне дослідження цих категорій, вони, на думку багатьох науковців, не мають певного однозначного трактування. Зараз дуже популярно і модно вживати ці терміни, хоча, за словами вчених, мало хто може достовірно сказати і обґрунтувати різницю між публічним та державним управлінням, публічним і державним адмініструванням, управлінням та адмініструванням, публічною та державною адміністрацією» [15]. Ураховуючи те, що на сьогоднішній день вже пройшло чотири роки з того моменту, як дослідниця проводила зазначений аналіз, термінологічні визначення «публічного управління», «публічного адміністрування», «публічної адміністрації» так і не знайшли у наукових працях однозначної дефініції.

Дисертаційні дослідження, що здійсненні останнім часом підтверджують вищезазначене. Так, О.В. Золотоноша, у дисертаційному дослідженні «Організаційно-правові засади публічного адміністрування у сфері економіки на місцевому рівні» у 2016 році обґрунтував сутність та зміст публічного адміністрування у сфері економіки на місцевому рівні як регламентовану законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність органів державної влади, а також інших суб'єктів у разі делегування їм публічних повноважень, спрямовану на виконання повноважень публічного змісту щодо забезпечення місцевих фінансів, бюджету та податків, використання природних ресурсів, впровадження цільових програм з метою забезпечення соціально-економічних процесів на певній адміністративно-територіальній одиниці [4, с. 3-4]. Тобто з цього визначення вбачається тільки те, що публічне адміністрування здійснюють органи державної влади та ті суб'єкти, яким делеговані відповідні повноваження. Однак сама специфіка такої діяльності не відображається у наведеному визначенні. Другим прикладом є дисертаційне дослідження, що здійснено також у 2016 році І.П. Яковлевим «Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі». Вчений у ході проведеного дослідження дійшов висновку про те, що адміністрування – це організуюча діяльність, що охоплює і вироблення рішень (але не вироблення політики), і їх практичну реалізацію, а тому: не обмежується лише інструментальним, правозастосовним, розумінням; відрізняється, залежно від об'ємних показників сфери своєї прикладної проєкції [16, с. 75], а публічне адміністрування у державній митній справі – це самостійний вид публічної діяльності, яка не є законотворчістю та правосуддям, має підзаконний виконавчо-впорядковувачий характер, здійснюється суб'єктами владних повноважень на засадах гласності та спрямована на реалізацію митних інтересів України шляхом організаційно-правового забезпечення відносин, що виникають у зв'язку із переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон, владно-установчим або статусним супроводженням такого переміщення [16, с. 76]. Вчений також доводить безперспективність нормативного закріплення доктринальної категорії «публічне адміністрування», яка перебуває лише на стадії становлення та через незавершеність свого опрацювання спроможна ускладнити практичне правозастосування. Ми частково погоджуємося із цим ствердженням з приводу того, що така категорія як «публічне адміністрування» може бути безперспективною в Україні. Але це стосується не тільки наявності чи відсутності її нормативного закріплення, а передусім того, що категорія «публічне адміністрування» може взагалі не прижитися до нашої правової системи, адже по-перше, вона є запозиченою від іноземних держав, тобто вона не зароджувалася у ході становлення вітчизняної правової системи та не відповідає послідовності утворення правових процесів та явищ, які притаманні становленню України як правової та демократичної держави. По-друге, на користь висловлювання про її безперспективність може слугувати й той факт, що значна кількість вчених вже присвятили свої дослідження такому явищу як «публічне адміністрування» у різних сферах та не тільки не знайшли термінологічно всеобсягаючої характеристики названої категорії, а й, навпаки, трактують її зовсім по-різному, що свідчить про відсутність єдиної концепції (напрямку) розгляду публічного адміністрування в Україні. Не вирішило цю проблему й те, що публічне адміністрування стали розглядати у вузькому та широкому підходах та почали співвідносити з суміжними та близькими за змістом правовими категоріями (публічне управління, державне управління, державне адміністрування, публічна адміністрація). Все одно визначення категорії «публічного адміністрування» в адміністративній науці занадто розгалужене та непослідовне на цей час. Однак слід сподіватися, що згодом публічне адміністрування матиме більш чітку характеристику своєї сутності та виокремлення його особливостей, адже згідно з Переліком тем дисертаційних досліджень з проблем держави та права, затверджених у 2016 році [17], вчені планують продовжувати свої наукові пошуки у цьому напрямі.

Ураховуючи те, що у в науковому полі існує багата кількість трактувань публічного адміністрування, ми зазначимо, які поняття нами вбачаються більш придатними до характеристики зазначеної категорії та зробимо спробу навести визначення категорії «публічне адміністрування у сфері захисту прав дитини в Україні», яке ми будемо використовувати та удосконалювати у подальших наукових дослідженнях та обґрунтуємо свою точку зору з цього приводу.

З наведених вище визначень публічного адміністрування спостерігається, що до його характеристики вчені переважно відносять систему адміністративних інститутів; скоординовані групові дії з питань державних справ; сукупність видів діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування; діяльність державних службовців щодо реалізації рішень уряду та ін. Але з огляду на те, що характеристика категорії публічного адміністрування повинна відображати ключові та важливі параметри щодо цього правового явища та не повинна бути переобтяженою зайвими критеріями, зазначимо, що ми є прихильниками використання у дослідженні вузького підходу до визначення публічного адміністрування, адже у ньому відображається ключові параметри сутності досліджуваного нами явища. Під публічним адмініструванням прав дитини в Україні ми розуміємо регламентовану

нормативно-правовими актами діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування виконавчо-розпорядчого характеру, яка спрямована на втілення державної політики щодо захисту прав дитини в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адміністративне право України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1089030455826/pravo/administrativne_pravo_ukrayini
2. Поняття публічного адміністрування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infopedia.su/4x8ac2.html>
3. Публічне адміністрування : навчальний посібник / О. М. Ястремська, Л. О. Мажник. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с.
4. Золотоноша О.Г. Організаційно-правові засади публічного адміністрування у сфері економіки на місцевому рівні: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Олег Вікторович Золотоноша. – К., 2016. – 219 с.
5. Зарубіжний досвід публічного адміністрування: метод. рек. / за заг. ред. Н.М. Мельтюхової. – К. : НАДУ, 2010. – 28 с.
6. Глосарій Програми розвитку публічного адміністрування ООН [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.unpan.org/DPADM/ProductsServices/Glossary/tabid/1395/language/en-US/Default.aspx>
7. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: Навчальний посібник/ С.Г. Стеценко. – К.: Атіка, 2007. – 624 с.
8. Енциклопедія державного управління. [Текст] у 8 т. – Т. 1. Теорія державного управління / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України; наук.-редкол.: Ю.В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. - К.: НАДУ, 2011. – 747 с.
9. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления: курс лекций, 4-е изд., дополн. / Г. В. Атаманчук. – М.: Омега-Л, 2006. – 584 с.
10. Мартиненко В.М. Демократичне врядування: проблеми теорії та практики / В.М. Мартиненко // Публічне управління: теорія та практика: Зб. наук. праць. – Х.: Вид-во «ДокНаукаДержУпр», 2010. – № 1. – С. 16-22.
11. Понкин И.В. Общая теория публичного управления: Избранные лекции / И.В. Понкин // Международный институт государственной службы и управления Российской академии народного хозяйства и государственной службы при Президенте Российской Федерации. – М., 2013. – 196 с.
12. Pfifner J.M., Presthus R. Public Administration. – New York: The Ronald Press Co., 1960. – 262 p.
13. Аврамчикова Н. Т. Государственное и муниципальное управление: учебное пособие / Н.Т. Аврамчикова // Сибирский государственный аэрокосмический университет. – Красноярск, 2008 – 148 с.
14. Філіпова Н.В. Зміна співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування», «публічне управління» в системі суспільно-політичної трансформації / Н.В. Філіпова // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2015. – № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/7780>
15. Колесникова К.О. Публічне адміністрування в Україні: огляд літературних джерел / К.О. Колесникова // Теорія та практика державного управління. – Вип. 3 (42) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/11560/1/NMP_172.pdf
16. Яковлев И.П. Формы и методы публичного администрирования у державній митній справі : дис. ... канд. юрид. наук / Иван Петрович Яковлев. – Одеса, 2016. – 224 с.
17. Перелік тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права (затверджених у 2016 році) : розглянуті та схвалені координаційними бюро відділень Національної академії правових наук України / упоряд. : В.А. Журавель, Д.В. Лук'янов, Н.М. Вапнярчук. – Х.: Право, 2017. – 300 с.